Сьогодні 27.12.2024

YpoK №31-32

Значення хімічних реакцій у природі, промисловості, побуті. Виконання завдань

Повідомлення мети уроку

Ви зможете:

- поділитися додатковою інформацією з однокласниками і скористатись нею під час групової роботи;

- виконувати творчі завдання;

- удосконалити вашу предметну компетентність в хімії;

- узагальнити знання з теми «Хімічні реакції».

Актуалізація опорних знань

Ступінь окиснення флуору ... -1.

Реакція, між двома складними речовинами, в результаті якої утворюються дві нові складні речовини ... обміну.

Кількість теплоти, що виділяється або поглинається під час хімічної реакції ..тепловий ефект.

Рівняння, у якому вказано тепловий ефект – термохімічне.

Стан, коли швидкість прямої реакції дорівнює швидкості зворотної реакції ... хімічна рівновага.

Мотивація навчальної діяльності

Завершується вивчення теми «Хімічні реакції». Набуті знання та вміння сприятимуть удосконаленню вашої предметної компетентності в хімії. Зрозумілими для вас стали вплив різних чинників на перебіг хімічних процесів, значення різних хімічних реакцій у природі, промисловості, побуті. Відтепер ви зможете запобігати псуванню продуктів харчування, безпечно проводити хімічний експеримент.

Попрацюйте групами

Пам'ятайте, що будуть оцінюватися зміст, повнота класифікації, виразність презентації результату групової роботи.

Розробіть загальну схему класифікації хімічних реакцій за відомими вам класифікаційними ознаками.

Підготуйтесь до ілюстрування кожної позиції у створеній вами схемі конкретними прикладами рівнянь реакцій.

Сформулюйте судження про значення хімічних реакцій. Підготуйтесь до повідомлення та обговорення його в класі.

Напишіть коротке есе за темою «Навіщо сучасній людині потрібні знання про хімічні реакції?». Зачитайте його однокласникам. Чи збігаються ваші думки?

Зазначте, до якого типу реакцій належить реакція магній оксиду із сульфатною кислотою.

А. реакції сполучення

Б. реакції обміну

В. реакції розкладу

Г. реакції заміщення

Відповідь:

 $MgO + H_2SO_4 \rightarrow MgSO_4 + H_2O$

Зазначте, до якого типу реакцій належить реакція магнію із цинк хлоридом.

А. реакції сполучення;

Б. реакції обміну;

В. реакції розкладу;

Г. реакції заміщення.

Відповідь:

 $Mg + ZnCl_2 \rightarrow MgCl_2 + Zn$

Установіть відповідність між типами хімічних реакцій та схемами хімічних рівнянь.

Типи реакцій			Схеми рівнянь		
1	1	реакції сполучення	A	CaCO ₃ → CaO + CO ₂	
2	2	реакції розкладу	Б	$BaO + SO_2 \rightarrow BaSO_4$	
3	3	реакції заміщення	В	$3NaOH + H3PO4 \rightarrow Na3PO4 + 3H2O$	
4	4	реакції обміну	Г	Fe +2HCl → FeCl ₂ + H2个	
			Д	$O_2 \rightarrow O_3$	

Установіть відповідність між екзотермічними й ендотермічними реакціями та прикладами рівнянь реакцій.

Тиг	ти реакцій	Термохімічні рівняння			
1	екзотермічні	Α	C + O ₂ = CO ₂ ;	ΔH = -393 кДж	
		Б	$C + H_2O = CO + H_2;$	ΔH = +131,4 кДж	
2	ендотермічні	В	CH ₄ + 2O ₂ = CO ₂ + 2H ₂ O;	ΔH = -802,6 кДж	
		г	2C + SiO ₂ + 2H ₂ = SiH ₄ + 2CO;	ΔH = +20,4 кДж	

Відповідь:

1. Екзотермічні : А,В

2. Ендотермічні: Б,Г

Оберіть, у якому стані подрібнення має бути цинк, щоб швидкість реакції з хлоридною кислотою була найбільшою.

- А. Пластинка;
- Б. Гранула;
- В. Порошок;
- Г. Пил.

Відповідь:

Зазначте відновник у реакції $4Mg + 10HNO_3 = 4Mg(NO_3)_2 + N_2O + 5H_2O$. А Нітроген; Б Гідроген; В Магній; Г Оксиген.

Відповідь:

$$Mg^0+H^+N^{5+}O_3^{2-}\rightarrow Mg^{2+}(N^{5+}O_3^{2-})_2+N^{4+}O_2^{2-}+H_2^+O^{2-}$$

Ступінь окиснення відновника в ході окисновідновної реакції завжди збільшується.

Зазначте окисник у реакції $3Cu + 8HNO_3 = 3Cu(NO_3)_2 + 2NO + 4H_2O$.

А. Нітроген;

Б. Гідроген;

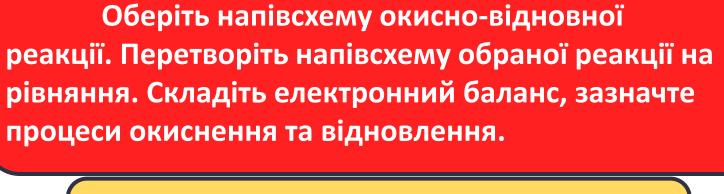
В. Купрум;

Г. Оксиген.

Відповідь:

$$Cu^{0}+H^{+}N^{5+}O_{3}^{2-}=Cu^{2+}(N^{5+}O_{3}^{2-})_{2}+N^{2+}O^{2-}+H_{2}^{+}O^{2-}$$

Ступінь окиснення окисника в ході окисновідновної реакції завжди зменшується.

B.ZnCO₃
$$\rightarrow^{t}$$

  Γ . Mg(OH)₂ $\rightarrow^{t}$

Відповідь:

A. Mg +2HCl
$$\rightarrow$$
MgCl₂+H₂ $\uparrow$
Mg⁰+H⁺+Cl⁻ $\rightarrow$ Mg²⁺Cl₂⁻ + H₂ $\uparrow$
Mg⁰-2e $\rightarrow$ Mg²⁺ 2 2 1 – процес окиснення
2H⁺+2e $\rightarrow$ H₂ $\uparrow$ 2 1 – процес відновлення

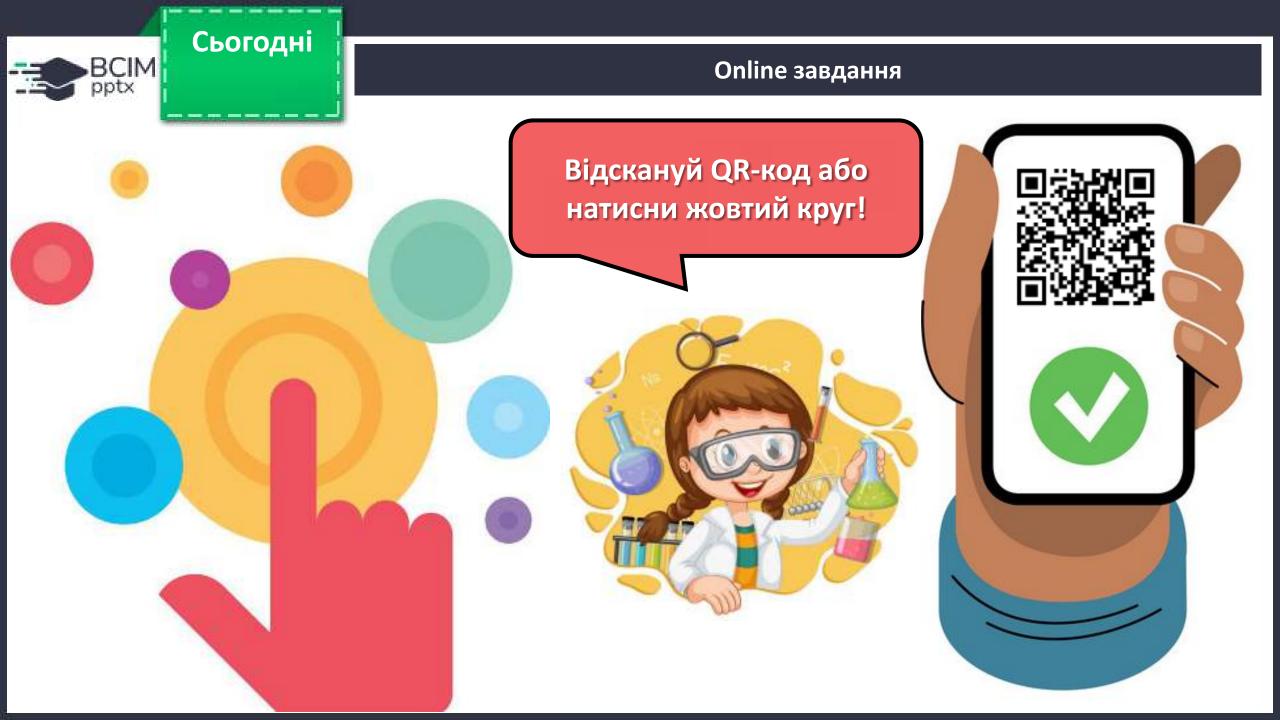

Зазначте, за якого значення ступеня окиснення Нітроген буде лише відновником.

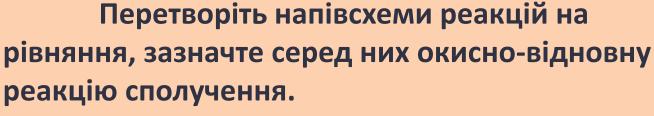
0 +2 +5 -3 A. N; B. N; Γ. N.

Відповідь:

-3 Γ. **N**.

A. CaO + SiO₂
$$\rightarrow$$
 CaSiO₃;

Б. Ba +
$$O_2 \rightarrow$$
 2BaO;

B. Ni + H₂SO₄
$$\rightarrow$$
 NiSO₄ + H_2 $\uparrow$;

$$\Gamma$$
. Ca(OH)₂ + H₂SO₃ $\rightarrow$ Ca SO_3 + H_2 O.

A.
$$CaO + SiO_2 \rightarrow CaSiO_3$$

Б.
$$Ba + 2O_2 \rightarrow 2BaO$$

B. Ni +
$$H_2^{6+2-} \rightarrow Ni SO_4^{2+6+2-}$$

$$\Gamma. Ca(OH)_2 + H_2SO_3 \rightarrow CaSO_3 + 2H_2O$$

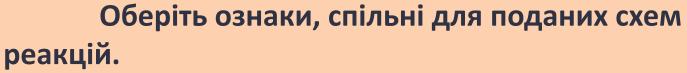

Розгляньте схеми окисно-відновних процесів. Зазначте процес відновлення.

$$\overset{0}{S} \xrightarrow{+4} \overset{+4}{S}O_2$$

$$\overset{0}{\text{Ca}} \rightarrow \overset{+2}{\text{Ca}}$$

$$\stackrel{+2}{\text{Fe}} \rightarrow \stackrel{+3}{\text{Fe}}$$

$$HgO \rightarrow Hg + O_2$$
 $KCIO_3 \rightarrow KCI + O_2$
 $NaNO_3 \rightarrow NaNO_2 + O_2$

Б. схеми реакцій сполучення, без зміни ступеня окиснення;

В. схеми реакцій розкладу, окисно-відновні;

Г. схеми реакцій заміщення, окисно-відновні.

Відповідь:

Зазначте напівсхему оборотної

реакції.

A NaCl + Ca(NO_3)₂ $\rightarrow$

Б NaOH + HCl →

B $K_2CO_3 + HCI \rightarrow$

 $\Gamma Ca_2CO_3 + HCI \rightarrow$

Відповідь:

В інших випадках утворюється вода або газ.

Наведіть по два приклади окисновідновних реакцій, що відбуваються у природі, промисловості й побуті.

У природі:

Фотосинтез

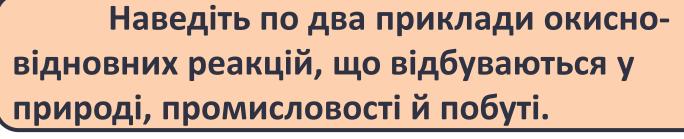
 $6CO_2 + 6H_2O = C_6H_{12}O_6 + 6O_2 \uparrow$

Окисником є вуглекислий газ, а відновником – атом Оксигену у складі води.

2)Утворення нітроген(II) оксиду в атмосфері при громових розрядах:

$$N_2 + O_2 \rightarrow 2NO$$

У промисловості:

1)Добування хлороводню

 $H_2 + Cl_2 \rightarrow 2HCl$

2) Добування амоніаку:

 $N_2 + 3 H_2 \rightarrow 2NH_3$

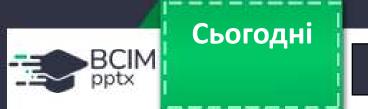
У побуті:

1)Горіння

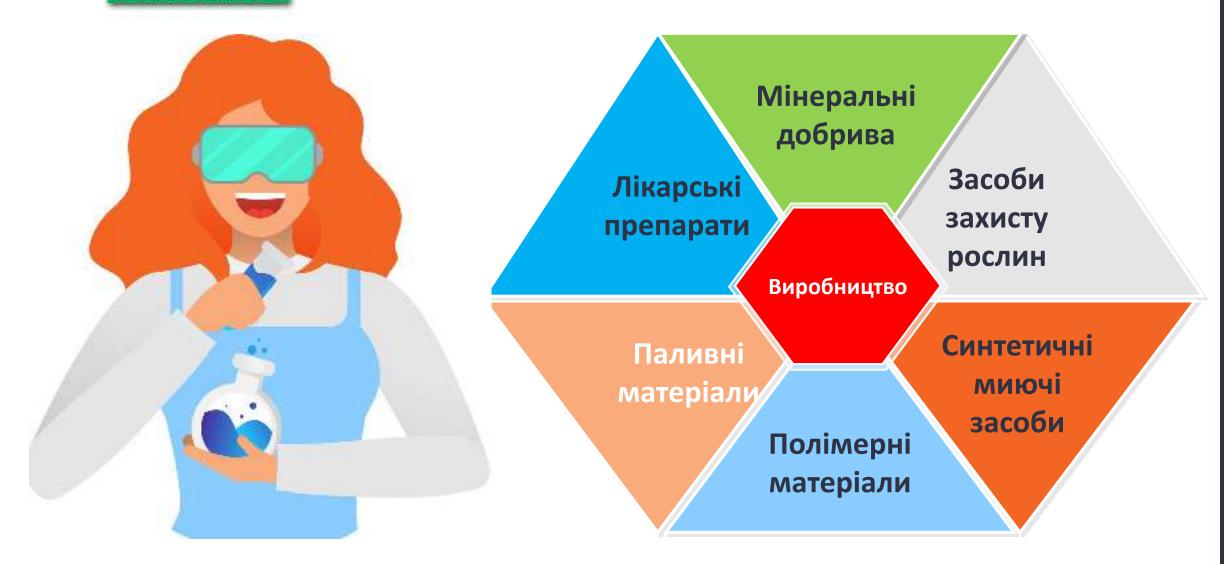
 $C_6H_{12}O_6 + 6O_2 \rightarrow 6CO_2 + 6H_2O$

2) Корозія

 $4Fe +3O_2 + 6H_2O \rightarrow 4Fe(OH)_3 \downarrow$

Хімічне виробництво

BCIM

Хімічні реакції належать до найбільш поширених.

В живій природі енергія, яка виділяється під час хімічної реакції, забезпечує життєдіяльність організмів.

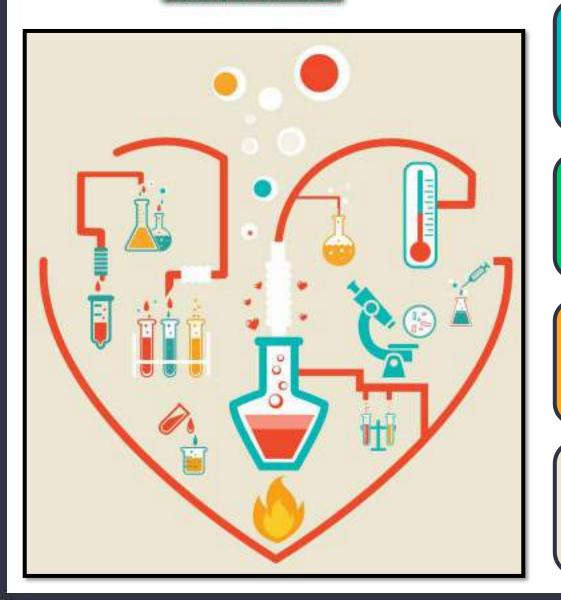
Хімічні реакції лежать в основі процесів металургії, технічного виробництва амоніаку, нітратної та сульфатної кислот, горіння паливних матеріалів, хімічних джерел електричного струму.

Іноді хімічні реакції відіграють негативну роль.

Узагальнення та систематизація знань

Які типи хімічних реакцій вам відомі?

Як позначається тепловий ефект?

Яке значення хімічних реакцій в природі?

Назвіть чинники, що впливають на швидкість хімічної реакції.

Рефлексія

Сьогодні я дізнався...

Було цікаво...

Було важко...

Я виконував завдання...

Я зрозумів, що...

Тепер я можу...

Я відчув, що...

Я придбав...

Я навчився...

У мене вийшло...

